

عدالت جنسیتی و حکمرانی کارآمد

معصومه ابتکار

معاون اسبق رئیس جمهوری در امور زنان و خانواده

روز زن فرصتی برای بیان مطالبات جامعه زنان کشور است؛ و چه مطالبه‌ای ای مهم‌تر از «عدالت». مهم‌ترین شاخصه کارآمدی حکمرانی تحقق عدالت است که باید در برنامه همه قوا به طور مستمر با شاخص‌های کمی پیگیری و رصد شود و به قوه مجریه بدون در نظر گرفتن گرایش‌های سیاسی از یک دولت به دولت‌های بعدی استمرار پیدا کند.

یکی از محورهای مهم تحقق عدالت در هر جامعه‌ای «عدالت جنسیتی» است. در واقع مهم‌ترین نکته در روند مسائل زنان که عامل مهمی در ناگامی‌ها و شکاف‌ها بوده، همین عدالت جنسیتی است.

از آنجا که در قانون برنامه ششم توسعه در مقطع ریاست جمهوری دکتر روحانی تکلیف دولت‌ها برای استقرار برنامه عدالت جنسیتی مشخص شد، در دولت یازدهم و دوازدهم این ضرورت مورد توجه ویژه قرار گرفت. به طوری که شاخص‌های عدالت جنسیتی در ۸ محور آموزش و پژوهش، سلامت و تندرستی، حقوق و امنیت، جمعیت و خانواده، کار و اقتصاد، حمایت‌های اجتماعی، سیاست و فرهنگ در ستاد ملی زن و خانواده تصویب شد. تهیه شناسنامه برای نحوه محاسبه هر شاخص نیز با همکاری مرکزآمار ایران تعیین و تهیه و اجرای برنامه نتیجه محور ۳۱ استان با مصوبه شورای برنامه‌ریزی هر استان انجام گرفت. مرحله بعد نیز راه‌اندازی سامانه رصد و پایش ارتقای شاخص‌ها و ارزیابی نحوه و نتایج اقدامات هر یک از دستگاه‌های دولتی در تحقق ارتقای شاخص‌های عدالت جنسیتی بود که راه‌اندازی و آغاز شد.

عدالت جنسیتی برای ما که پیگیر آن بودیم علاوه بر ابعاد انسانی و اجتماعی آن، هدفی آرمانی هم بود. چرا که از زاویه نگرش دینی بحث یگانگی ذاتی زن و مرد در قرآن کریم مطرح است. این «یگانگی ذاتی زن و مرء» از مقلوه «برابری» هم برتر است و به این معنا که ذات و روح و هویت انسانی زن و مرد یکی است و این دو از یک نفس واحد خلق شده‌اند. اما متأسفانه در سال‌های پیگیری

مجدانه عدالت جنسیتی در دولت دکتر روحانی، نگاه مردسالارانه‌ای که هیچ انعطافی را در مقابل زنان نمی‌پسندد و حتی شنیدن عباراتی مانند «منع خشونت علیه زنان» را تاب نمی‌آورد، این رویکرد قرآنی را به عنوان غریبگرایی و امثالهم مسود اتهام قرار می‌داد و هنوز هم در مقولات مختلف دنبال می‌کند.

به هر حال شاخص‌های عدالت جنسیتی مصوب ستادی فرابخشی و فراقوه‌ای بوده و جنبه قانونی دارند. همچنین سازگارهایی برای اجرای آن فراهم و تجربه شده است. به عنوان مثال اعتباری از سال ۹۸ در بودجه کشور برای رصد و پایش شاخص‌های عدالت جنسیتی تعیین شد تا دستگاه‌ها هر یک برای وظایفی که جهت تحقق عدالت جنسیتی دارند، هزینه کنند. مثلاً وزارت آموزش و پرورش برای کاهش ناترازی و شغلی دانش در آموزش با وزارت بهداشت جهت تأمین خدمات بهداشت باروری برای تمام زنان یا وزارت ورزش به منظور تأمین عادلانه سرانه فضای ورزشی میان دختران و پسران در کشور اقدام کردند. همچنین برای تحقق ارتقای وضعیت زنان و خانواده در هر استان موافقتنامه‌های جداگانه‌ای امضا شد تا براساس شاخص‌هایی که به اقتضائات خاص هر استان تعیین شده، عمل شود.

دولت چهاردهم می‌تواند به عنوان مهم‌ترین اقدام خود برای زنان و دختران کشور به تحقق «عدالت جنسیتی» بردازد که عدالت و بالاترین شاخص حکمرانی مطلوب و کارآمد است.

البته عدالت جنسیتی از زوایای دیگر هم دنبال شد. از جمله تدوین ۱۵ لایحه و پیشنهاد اصلاحی در زمینه حقوق زنان و خانواده، همچنین تعیین شاخص ۲۰٪ برای مردان زن در سطوح عالی و میانی که از ۵٪ به ۲۵٪ در آن سال‌ها افزایش یافت.

در این میان با توجه به صحبت‌های مهم رهبری در هفته گذشته در خصوص تلاش‌ها و پیشرفت‌های چشمگیر زن ایرانی می‌توان امیدوار بود که ایشان برای انتصاب زنان توانمند و شایسته در برخی نهاد‌های کلیدی مانند مجمع تشخیص مصلحت، شورای نگهبان، شورای راهبردی روابط خارجی و شورای عالی انقلاب فرهنگی در این برهه اقدام کنند.

لیلا محمدی

مشاور امور زنان پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

روز زن، که مصادف با سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا(س) است، یادآور ارزش‌های والای انسانی، تلاش‌های زنان در تاریخ و نقش مثبت آنها در جامعه است. به عنوان زنی که در حوزه مهندسی و مدیریت فعالیت می‌کنم، می‌خواهم

از این فرصت استفاده کنم تا بر اهمیت حضور زنان در عرصه‌های علمی و فنی تأکید کنم.
برورد به عرصه‌های مهندسی برای بسیاری از زنان همراه با چالش‌هایی بوده است؛ از کلیشه‌های جنسیتی گرفته تا موانع فرهنگی و اجتماعی. اما تجربه شخصی من نشان می‌دهد که این مسیر سرشار از فرصت‌هایی است که می‌تواند به توانمندسازی زنان و پیشرفت جامعه کمک کند.

راهکارهای تقویت حضور زنان در عرصه فناوری

شناسایی و معرفی زنان موفق؛ شناسایی و معرفی زنان پیشرو در حوزه فناوری به جامعه، الهام‌بخش دختران و زنان جوان خواهد بود تا با الگوبرداری انگیزه‌های لازم برای تلاش در جهت شکوفایی توانمندی‌های بالقوه خود را بیابند. ایجاد محیط کاری مناسب و حمایتی؛ سیاستگذاری‌هایی مانند فراهم کردن ساعات کاری منعطف و تسهیلات برای مادران شاعلی می‌تواند به جذب و نگهداشت زنان در محیط‌های کاری فنی

صندوق‌های حمایتی، یاریگر زنان فناور

کمک کند.

حمایت‌های مالی و زیرساختی؛ ایجاد صندوق‌های حمایتی و اعطای وام‌های خاص برای پروژه‌های فناورانه زنان نقش کلیدی در حمایت از کارآفرینی زنان دارد. فرهنگ‌سازی برای مبارزه با کلیشه‌ها؛ تغییر نگرش جامعه نسبت به نقش زنان در حوزه‌های علمی و فنی از طریق برنامه‌های فرهنگی و رسانه‌ای ضروری است.

ایجاد توازن میان نقش‌های خانوادگی و حرفه‌ای؛ زنان متخصص کشورمان پیشینه‌ای درخشان در مدیریت همزمان نقش‌های خانوادگی و شغلی دارند. اما سیاست‌هایی مانند مرخصی والدین برای هر دو جنس و خدمات حمایتی برای نگهداری کودکان، به زنان کمک می‌کند تا با آرامش بیشتری به ایفای احسن هر دو نقش بپردازند.

نقش دولت در حمایت از زنان در عرصه فناوری

دولت‌ها نقش کلیدی در ایجاد زیرساخت‌ها و سیاست‌هایی دارند که به تسهیل مشارکت زنان در حوزه فناوری کمک می‌کند. حمایت از طرح‌های آموزشی، تسهیلات مالی برای زنان کارآفرین و تشویق کارفرمایان به جذب نیروی کار زن از جمله اقداماتی است که می‌تواند اثرات مثبتی داشته باشد و فضا را برای حضور گسترده‌تر زنان فراهم کند. روز زن، فرصتی است برای قدرانی از زنانی که با تلاش‌های خود، راه را برای نسل‌های آینده هموار کرده‌اند. همچنین این روز زمانی برای تأمل بر این پرسش است که چگونه می‌توانیم مسیر رشد و موفقیت را برای زنان بیشتری فراهم کنیم.

نقش زنان در جامعه در حال تغییر است

دکتر امیرحسین آب‌روشن جامعه‌شناس

موانع ساختاری و اجتماعی بر سر راه زنان به عنوان یکی از چالش‌های اساسی در مسیر دستیابی به فرصت‌های برابر اجتماعی است.

هرچند که در سال‌های اخیر دسترسی زنان به آموزش افزایش یافته است، اما هنوز هم در برخی مناطق، بویژه روستاها،

دختران به دلیل موانع فرهنگی و اقتصادی از تحصیل محروم می‌شوند که این دسترسی نداشتن به آموزش می‌تواند تأثیرات منفی روی توانمندی‌های شغلی و اجتماعی زنان داشته باشد.

بازار کار ایران نیز به گونه‌ای طراحی شده که فرصت‌های شغلی برابر برای زنان و مردان وجود ندارد. بسیاری از مشاغل برای زنان طراحی نشده یا حقوق کمتری برای آنها در نظر گرفته می‌شود. علاوه براین، وجود تبعیض‌های شغلی که در جامعه کاملاً مشهود است و نبود حمایت از مادران شاغل نیز باعث می‌شود زنان نتوانند به بازار کار جذب شوند.

در بسیاری از اجتماعات ایرانی، نگرش‌های سنتی نسبت به نقش‌های زنان همچنان قوی است که این نگرش‌ها باعث می‌شوند زنان در بسیاری از زمینه‌ها محدود شوند و نتوانند به راحتی در جامعه حضور یابند. همچنین کلیشه‌های جنسیتی و باورهای غلط درباره توانمندی‌های زنان و نقش آنها در خانواده و جامعه، مانع از پیشرفت آنها می‌شود.

وجود خشونت‌های خانگی و اجتماعی علیه زنان نیز، همچنان یکی دیگر از موانع جدی است که روی کیفیت زندگی و فرصت‌های اجتماعی آنها تأثیر می‌گذارد. ترس از خشونت یا تبعیض باعث می‌شود بسیاری از زنان نتوانند از حقوق پایمال شده خود دفاع کنند یا در جامعه فعال باشند.

نبود شبکه‌های حمایتی قوی برای زنان، عدم از خانواده، دوستان و سازمان‌های غیردولتی، باعث می‌شود زنان نتوانند به راحتی مشکلات خود را حل کنند یا در برابر تبعیض‌ها ایستادگی کنند. همچنین این کمبود حمایت‌ها می‌تواند احساس انزوا و ناامیدی را در میان زنان افزایش دهد.

موانع ساختاری و اجتماعی موجود در ایران نیز باعث ایجاد نابرابری‌های عمیق‌تری

برای زنان شده است که برای دستیابی به فرصت‌های برابر اجتماعی، نیاز است تا این موانع شناسایی و برطرف شوند. اصلاح قوانین نابرابر، افزایش دسترسی به آموزش و پرورش، تغییر نگرش‌های فرهنگی و اجتماعی و ایجاد شبکه‌های حمایتی قوی‌تر، می‌تواند به زنان کمک کند تا بتوانند نقش فعال‌تری در جامعه ایفا کنند و به حقوق خود دست یابند. ناگفته نماند که دختران امروزی به طور فزاینده‌ای مطالبه‌گر و فعال در عرصه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی هستند.

به لطف دسترسی به اینترنت و افزایش آگاهی‌ها، زنان و دختران توانسته‌اند صدای خود را به گوش دیگران برسانند و به راحتی اطلاعات و تجارب خود را به اشتراک بگذارند. این موضوع به آنها کمک کرده تا خواسته‌های خود را بهتر مطرح کنند به طوری که نگرش‌های فرهنگی نسبت به نقش زنان در جامعه در حال تغییر است و به نظر می‌رسد جامعه ما به تدریج به برابری جنسیتی و حقوق زنان توجه بیشتری نشان خواهد داد.

سمیرا کوشکانی عضو انجمن زنان کارآفرین

اهمیت حضور زنان در فضای کسب و کار برای رسیدن به شایستگی توسعه پایدار بر کسی پوشیده نیست. زنان به عنوان سرمایه‌گران‌بهایی انگیزه زیاد و سخت‌کوشی برای حضور و پرروز اجتماعی می‌توانند نقش مؤثری در فعالیتهای اقتصادی ایفا کنند. اما چه می‌شود که

علی‌رغم این پتانسیل بالاآمارها نشاندهنده مشارکت بسیار کم در عرصه کسب و کار و کارآفرینی زنان است؟ شناسایی عوامل بازآرنده در جهت تعریف روش‌ها، فرآیندها و راهکارها برای حل مسأله کارآفرینی زنان بسیار کمک کننده خواهد بود. یکی از موارد مهم در این زمینه نقش‌های چند گانه زنان است که هر یک اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دارد و تلاش جامعه زنان صاحب کسب و کار نیز رسیدن به راه‌حلی است که با حفظ این نقش‌ها بویژه مادری، امکان ارزش آفرینی در سطح جامعه را نیز داشته باشند. هر چند که در یک نگاه سنتی این نقش‌ها به مثابه زن‌های بی‌برای حمل هستند اما از نگاهی نو، هر یک از این نقش‌ها

خشونت خانگی و خلاقیت شهروندان

مریم بهادری حقوق‌دان و مدرس دانشگاه

در طول سال‌ها فعالیت و تدریس در حوزه حقوق که بیشتر آن مربوط به حقوق بین‌الملل بوده است، همواره در پی بررسی شرایط و پدیده‌های حقوقی کشورمان با کشورهای دیگر- خصوصاً فرهنگی، مذهبی مشابه یا فرهنگی- مواجه بوده‌ام. این موضوع علاوه بر دغدغه

معلمی، بعدها در مسیر کار پژوهشی منجر به شکل‌گیری برخی ایده‌های کاربردی از مسیر تبادل ادبیات حقوقی شد که تا حدودی هم در سال‌های نه‌چندان دور، مورد استفاده برخی سیاستگذاران و برنامه‌ریزان قوه مجریه قرار گرفت.

هر ۳ زن در جهان، یک نفر از سوی اعضای خانواده این سال‌های من، توجه به مسأله خشونت خانگی، راهکارهای پیشگیری و کاهش این معضل از طریق بررسی تطبیقی با حقوق کشورهای دیگر و چگونگی کاربست‌های تجویزی بوده است؛ به نحوی که توجه به کاهش این معضل جهانی‌که مطابق باآمار سال ۲۰۲۲ نهاد زنان ملل متحد، از هر ۳ زن در جهان، یک نفر از سوی اعضای خانواده این سال‌های من، توجه به مسأله خشونت خانگی، راهکارهای پیشگیری و کاهش این معضل از طریق بررسی تطبیقی با حقوق کشورهای دیگر و چگونگی کاربست‌های تجویزی بوده است؛ به نحوی که توجه به کاهش این معضل جهانی‌که مطابق باآمار سال ۲۰۲۲ نهاد زنان ملل متحد، از هر ۳ زن در جهان، یک نفر از سوی اعضای خانواده این سال‌های من، توجه به مسأله خشونت خانگی قرار می‌گیرد- از طریق توان‌آفرینی و توانمندسازی تشکل‌های حامی زنان آسیب‌دیده از خشونت خانگی در دولت دوازدهم با شیوع ویروس کرونا و خانه‌نشینی اعضای خانواده‌ها، تبدیل به یک پروژه ملی شد وبعدها این دغدغه در قالب پژوهش شخصی با عنوان «خشونت خانگی و خلاقیت شهروندان» ادامه یافت. این موضوع که کاهش خشونت به طور عام و کاهش خشونت خانگی به صورت خاص علاوه بر حکومت‌ها(متولیان اصلی)، با دغدغه همه شهروندان باشد، آنگذر مهم است که برخی کشورها برای ایده‌های ناب شهروندی به منظور کاهش خشونت بودجه اختصاص داده و

پیش‌نیازهای سه گانه برای گسترش کارآفرینی زنان

می‌توانند به غنای شخصیت کمک کنند به نحوی که اثرپذیری مثبت برای نقشی دیگر فراهم کنند. این نگاه هم‌ا نگاه‌ها همونی محور توانمند سازی است که مفهومی سیال، پویا و هوشمند است که شکل ظرف زمان و مکان را به خود می‌گیرد و بیانگر یگانگی در اجزایی است که یک واحد کامل به‌نام خانواده را تشکیل می‌دهند. از دیگر سو و به مدد حضور و پرروز فناوری‌های نوین که یک زبان مشترک فراتر از جنسیت در دنیای امروز است امکان حضور پررنگ‌تر زنان بیش از گذشته فراهم شده است. در حقیقت فناوری پنجره فرصتی است که امکان برقراری مفهوم Inclusion (شعاع جهانی روز زن سال ۲۰۲۴) یا شمولیت را در شرکت‌ها، سازمان‌ها و جامعه فراهم می‌کند به نحوی که به عنوان ابزاری واسط سد راه تصمیم‌گیری‌ها و انتخاب‌ها و نظرات شخصی است به عنوان مثال در فرآیندهای استخدامی نوین منطبق با الگوریتم‌های هوش مصنوعی مستقل از جنسیت تنها افراد با قابلیت‌ها و توانمندی‌های شخصی سنجیده می‌شوند و یا در مقلوه «آزاد کاری» به طور کلی بحث جنسیت دیده نمی‌شود. از دیگر دستاوردهایی که به‌یمن حضور فناوری‌های بانوان ایجاد شده یا توان به بحث درگرای و استفاده از بستر دیجیتال برای اشتغال‌زایی و

تدوین نقشه ملی توانمندسازی زنان در آی سی تی

ماعشه فرزامند

پژوهشگر برتر حوزه قواا

با توجه به روند سریع رشد و تحول فناوری، یکی از چالش‌های توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات و به کارگیری ظرفیتهای فناوری بویژه در کشورهای درحال توسعه، برقراری توازن جنسیتی است. موانع موجود بر سر راه گروه‌های مختلف جامعه برای دسترسی و استفاده از فناوری دیجیتال، می‌تواند به بی‌عدالتی اجتماعی و به حاشیه راندن گروه‌های کمتر برخوردار دامن بزند و این نبود توازن می‌تواند یک مانع در مسیر پیشرفت و تحقق اهداف مورد نظر باشد. بدون شک مهم‌ترین عامل رشد فزایندهک اقتصادی و توسعه هر جامعه‌ای، منابع انسانی آن است و از آنجا که زنان نیمی از جمعیت فعال جامعه محسوب می‌شوند، لذا نرخ مشارکت آنها در اقتصاد و در حالت جامع‌تر، توانمندسازی زنان و چگونگی تحول آن تحت تأثیر پیشرفت آی سی تی، از جمله مسائل مورد توجه برنامه‌ریزان و سیاستگذاران جهان محسوب می‌شود.

با ظهور فناوری اطلاعات و ارتباطات در جهان، فرصت‌ها و ظرفیتهای بی‌شماری در حوزه‌های گوناگون به‌وجود آمده است و با عنایت به میزان توجه کشورها به فرصت‌های فراهم شده توسط آی سی تی و بهره‌مندی از آنها، مرزبندی و شکاف‌های جدیدی بین کشورها شکل گرفته و موجب شده تا شاخص‌ها و نشانگرهای جدیدی برای اندازه‌گیری میزان این شکاف‌ها، تعریف شود. در جامعه بین‌المللی، این مسأله تحت عنوان شکاف دیجیتال جنسیتی ارزیابی می‌شود. شکاف جنسیتی در حوزه دیجیتال به فاصله میان توانایی زنان و مردان برای دسترسی و استفاده از فناوری‌های دیجیتال و همچنین شمولیت زنان در توسعه این فناوری‌ها گفته می‌شود. در سطح جهان، برای سنجش شکاف جنسیتی در حوزه دیجیتال سه معیار دسترسی، مهارت و رهبری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

در این مسیر، چالش‌های متعددی پیش روی زنان وجود دارد که می‌تواند به یقین بازآزاده، سبک‌تری‌ها، بازماندن جامعه در آموزش‌های تخصصی فناورانه، تعصبات فرهنگی، مقرون به صرفگی فناوری و توانمندی اقتصادی خانواده و ... اشاره کرد. یکی دیگر از چالش‌های اصلی زنان در این

هارمونی زندگی و کار

زهرا رمی نایب رئیس هیات مدیره و دبیر انجمن صنفی زنان کارآفرین

زمانی که تصمیم گرفتیم حاشیه امن تدریس در دانشگاه را رها کرده و کسب و کار ایجاد کنیم، تنها به این می‌اندیشیدیم که پس از سال‌ها درس خواندن و درس دادن چگونه می‌توانم به دانشجویان کمک کنم وارد بازار کار شوند. با این انگیزه، کسب و کار خود را در زمینه تولید و تأمین مواد شیمیایی شروع کردیم.

در این مسیر هنگام ماوجه با چالش‌ها و فرصت‌های بازار به مثابه یک پژوهشگر به میدان می‌آدمم و با منطق دانشی که داشتم، سعی در ادامه مسیر و حل مسأله داشتم. سنجش شاخص‌های کسب و کار و پایش متغیرهای سیاسی و اجتماعی و فناوری در کنار آموزه‌های تجربی سال‌ها مشاوره به صنعت، بسیار به کار آمد و خیلی زود شرکت توانست جایگاه خود را در بازار تثبیت کند. با این همه، مشکلات کلان اقتصادی بویژه عدم ثبات نرخ ارز و استراتژی‌های صنعتی و مالیاتی، امکان برنامه‌ریزی کسب و کار را مختل می‌کرد و ریسک فعالیت بویژه سرمایه‌گذاری را بسیار افزایش می‌داد و این در کنار رانت اطلاعاتی برخی از گروه‌ها، رقابت را در بازار نابرابر می‌کرد.

گرچه این چالش‌ها برای همه فعالان اقتصادی فارغ از جنسیت وجود داشت، اما عبور از این شرایط برای زنان صاحب کسب و کار به مراتب دشوارتر بود. این نکته دقیقاً گویاھی است که در دانشگاه به دنبال فهم و پاسخش بودم؛ اینکه با وجود سهم قابل توجه دختران فارغ التحصیل دانشگاهی چرا سهم زنان در بازار کار بسیار ناچیز و شکننده است؟ نکته قابل تأملی که سرانجام با حضور

در بازار کار علتش را یافتیم. به عنوان یک فعال اقتصادی متوجه شدم کسب و کار زنان است. مردان از ابتدا به دلیل شرایط اجتماعی شدن، افزون‌بر شبکه‌های دوستی، امکان بیشتری برای زنجیره‌های ارتباطی گوناگون و هدفمند دارند در حالی که دختران و زنان به دلایل فرهنگی و حساسیت‌های خانواده‌ها از حضور در بسیاری از این امکان‌های ارتباطی محروم می‌شوند. به این ترتیب مهارت ارتباطی و مذاکره و همکاری مشترک اقتصادی برایشان ناشناخته است یا در بهترین حالت فرصت

تجربه کمتری داشته‌اند.

در این میان کمزنگ بودن الگوهای نقش از زنان موفق اقتصادی نیز عامل مهم دیگری

است که می‌تواند در ایجاد پنداره کارآفرینی و ایجاد کسب و کار زنان مؤثر باشد. مردان به راحتی همتایان و الگوهای خود را پیدا می‌کنند و می‌توانند از تجربه زیسته آنها و حتی از شبکه‌های ارتباطی شان در پیشرفت شغلی خود بهره‌مند شوند، در حالی که شناسایی و ارتباط با زنان صاحب کسب و کار به راحتی میسر نبود و فضایی برای هم‌اندیشی با این الگوها وجود نداشت. این نکته، انگیزه من برای ورود به نهادهای

از طریق این راهبرد را درگیرکردن شهروندان چه در قالب حقوقی (سازمان‌های مردم نهاد) و چه بیشتر آن مربوط به حقوق سیاست‌های تشویقی فوق‌العاده‌ای در نظر می‌گیرند که در این زمینه بعضی کشورها توانسته‌اند با جلب مشارکت همگانی به الگوهای موفق کاهش معضل خشونت خانگی تبدیل شوند.

در این حالت آموزش‌ها و برنامه‌های علمی توانمند سازی و توان آفرینی، کمپین‌های آگاهی‌بخشی، کارگاه‌های آموزشی، ترویج برنامه‌های مربوط به صلح اجتماعی، تشکیل گروه‌های حمایتی، استفاده از ابزارهای دیجیتال به خصوص اپلیکیشن‌های مردمی پشتیبان و بهره‌گیری از ابزارهای نظارتی از جمله مواردی است که در برنامه‌های مبتنی بر خلاقیت شهروندان به طور قابل ملاحظه‌ای دیده شده و سایر دولتها روی این برنامه‌ها سرمایه‌گذاری می‌شود. در حقیقت پیوند علوم مختلف از جمله حقوق، روانشناسی، جامعه‌شناسی و سایر علوم بیارتشده‌ای، حتی علوم مهندسی منتج به شکل‌گیری یک فرصت استثنایی و برنامه چندکارکردی با هدف منع خشونت خانگی شده است.

بنابراین از آنجا که خشونت خانگی یک مسأله جدی، یک آسیب فراگیر و چندبعدی علیه زنان و نیازمند حل این مسأله‌ا که درون جامعه است، نیاز به رویکردهای مختلف، مطابق با تغییرات روز و شناسایی نسل‌ها برای مقابله دارد، امروز هر کدام از ما شهروندان(فارغ از سن و جنسیت) به عنوان یک واحد انسانی در درون اجتماع خود موظف هستیم به شکل مدغم‌مانده، نفاذدانه و دلسوزانه خلاقیت به خرج داده و با کنشگری در قالب یک شهروند مسئول به مقابله با این آسیب جهانی که ما هم در کشورمان به آن مبتلا هستیم، برخیزیم. با امید به آنکه زمینه‌های بروز و بهره‌مندی از خلاقیت شهروندان در مقابله با خشونت خانگی از سوی متولیان امر فراهم شود.

کارآفرینی اشاره کرد که بسیار با مفهوم هارمونی هخوانی دارد. در حقیقت سه گانه مورد نیاز برای گسترش کارآفرینی زنان یعنی توانمند سازی، شبکه‌سازی و فرهنگ‌سازی با کمک فناوری بسیار راحت‌تر انجام گرفته و شمولیت بیشتری را در بر می‌گیرد. هر چند که توانمندسازی و شبکه‌سازی نیز نیازمند زیر ساخت‌هایی در سطح حکامیت است ولی بحث فرهنگ‌سازی که از دیگر موانع پیش رو در امر کارآفرینی زنان است بیش از دموورد دیگر نیازمند همراهی و همیاری در سطح کلان است. به نحوی که جامعه در یک حرکت هماهنگ هویت اقتصادی نقش‌های جدیدی برتری، رسانه و ... به ترویج ادبیات حوزه کار آفرینی زنان بپردازد به شکلی که هیچ زنی از حضور خود در اجتماع و ایفای نقش مسئولیت اجتماعی و هویت اقتصادی زنان استغناء نیندکند و دختران این سرزمین که سرمایه‌های ملی ما هستند به جای آنکه استعداده، توانایی و تخصص خود را صرف رشد و توسعه در کشورهای دیگر کنند امکان نقش آفرینی پررنگ در دامن مام وطن را داشته باشند. البته که آسیب‌شناسی مهاجرت سرمایه‌های انسانی جهت مضملی است که نیازمند زیر ساخت‌های مهم دیگری است و خود نوشتار دیگری می‌طلبد.

از پوشالی بودن دوگانه زندگی و کار دارد. آنچه واقعی است، غنی‌سازی نقش است. زمانی که به عنوان یک فعال اقتصادی و اجتماعی خود را معترض دریافت‌های جدیدی قرار می‌دهیم که توانایی حل مسأله و درک واقعیت جامعه را در ما تقویت می‌کند، از آنچنان ثروت دانشی بهره‌مند می‌شویم که در مدیریت خانواده بهتر و مؤثرتر عمل خواهیم کرد. نقش‌های مادری و همسری، توانایی ارائه الگوهای کارآمدتری در مدیریت منابع انسانی و کار تیمی و همچنین ابعاد انسانی فعالیت اقتصادی را در زنان پررنگ‌تر می‌سازد و دیگر مادر خوب الزاماً کسی نیست که تنها به فکر پر کردن کوله فرزند خود باشد بلکه با حضور مؤثر در تلاش برای تربیت نسل مستقل و فعال است که واقعیت‌های جامعه را به خوبی می‌داند و به عنوان یک عامل توسعه در بزنگاه‌های مختلف توانایی اخذ تصمیم‌های مهم و تأثیرگذار دارد و سعی می‌کند در مسیر رشد دیگران تأثیرگذار باشد. من این نام نگاه به زندگی را هارمونی زندگی و کار گذاشته‌ام، به معنای حس رضایت در لحظه از کنشی که انجام می‌دهیم.

امروز به عنوان یک زن در جایگاه استفاده‌ام که تجربه چهار عرصه؛ مدیریت خانواده، مدرس دانشگاه، فعال اقتصادی و فعال اجتماعی را در کوله‌بار خود دارم و بر این باورم که اراده بر فتح قله‌های جدید قبل از هر چیز به خودباوری زنان بستگی دارد. عبور از این خوان در سایه تجهیز به دانش علمی و تجربی و تقویت شبکه‌های کسب و کاری با حضور دلالت بر تضاد بین کسب و کار زنان و اداره امور خانواده وجود ندارد، ولی نظام ارزش‌ها و باورها، سعی در تقویت این تلقی دارد. مشاهده پژوهش در کسب و کار زنان کارآفرین و نیز تجربه زیسته من به عنوان کسی که برای نقش مادری و همسری همان‌قدر ارزش‌قائل است که نقش اجتماعی و اقتصادی، حکایت